

MINISTERUL FINANTELOR

UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL PUBLIC INTERN

Nr. *428538 / 20.01* / 2025

Aprobat,
Secretar General Adjunct
Speranța-Georgeta IONESCU

PRECIZĂRI

privind misiunea de audit public intern „*Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025*”

Prezentul document reprezintă un model cadru și are un caracter orientativ. Acesta poate fi utilizat de compartimentele de audit public intern din entitățile publice pentru planificarea și derularea misiunii de audit intern cu tema: „*Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025*”.

București, 2025

PREFAȚĂ

Strategia națională anticorupție 2021-2025, aprobată prin HG nr. 1269/2021, menține abordarea utilizată de strategia anterioară 2016-2020, aprobată prin HG nr. 583/2016¹, care a acordat prioritate măsurilor preventive în sectoarele expuse la corupție și pune accentul pe rafinarea mecanismelor de cooperare pentru obținerea unor rezultate eficiente în promovarea integrității și în lupta împotriva corupției.

Aceasta realizează o radiografie a modului de manifestare a fenomenului de corupție la nivel național și prezintă o viziune integrată, armonizată inter-instituțional cu privire la misiunea și obiectivele ce trebuie asumate de fiecare instituție și autoritatea publică în domeniul prevenirii și combaterii corupției, în funcție de competențele legale ale fiecăreia și de specificul sectorului de activitate în care acționează.

Astfel, viziunea strategiei naționale anticorupție 2021-2025 este de a consolida sistemul național de prevenire și combatere a corupției prin consolidarea mecanismelor de identificare și gestionare a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților circumscrise acestui fenomen, în vederea garantării profesionalismului și eficienței în sectorul public, a siguranței cetățenilor și de a susține un mediu social și economic dezvoltat.

Obiectivele generale și direcțiile de acțiune cuprinse în SNA 2021-2025 sunt complementare cu prevederile strategiei anterioare și corelate cu mecanismele internaționale anti-corupție la care România este parte. Acestea sunt următoarele:

- creșterea gradului de implementare a măsurilor de integritate la nivel organizațional;
- reducerea impactului corupției asupra cetățenilor;
- consolidarea managementului instituțional și a capacității administrative pentru prevenirea și combaterea corupției;
- consolidarea integrității în domenii de activitate prioritare;
- consolidarea performanței de combatere a corupției prin mijloace penale și administrative.

Prin politicile preventive promovate, în conformitate cu strategia națională anticorupție 2021-2025, se urmărește formarea unei culturi organizaționale care să pună accentul pe integritate, fapt pentru care prin strategia elaborată măsurile de transparență instituțională și de prevenire a corupției, reglementate de diverse acte normative, au fost reunite și sistematizate.

Măsura cu privire la planificarea și auditarea, o dată la doi ani, a sistemului de prevenire a corupției la nivelul tuturor autorităților publice, din strategia națională anticorupție 2016-2020, a fost menținută și prin strategia națională anticorupție 2021-2025. Această măsură a fost definită la *Secțiunea Obiective generale și direcții de acțiune - Obiectiv general nr. 3 - Consolidarea managementului instituțional și a capacității administrative pentru prevenirea și combaterea corupției, respectiv la pct. 1 de la Obiectiv*

¹ Hotărârea nr. 583 din 10 august 2016 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, publicată în Monitorul Oficial nr. 644 din 23 august 2016.

vul specific nr.3.3. (**Îmbunătățirea capacității de gestionare a eșecului de management prin corelarea instrumentelor care au impact asupra identificării timpurii a riscurilor și vulnerabilităților instituționale**).

Auditarea la nivel național a sistemului de prevenire a corupției are ca scop verificarea implementării și respectării cadrului legal (sediul materiei) menționat în Anexa 3 la strategia națională anticorupție 2021-2025, pentru fiecare dintre măsurile preventive care constituie obiectivele misiunii. Prin misiunile de audit public intern efectuate se urmărește a se da asigurări conducerii entității publice cu privire la gradul de implementare a acestora.

Planificarea misiunilor de audit intern

Măsurile preventive stabilite prin la strategia națională anticorupție 2021-2025, aprobată prin HG nr. 1269/2021 (Anexa nr. 3), sunt următoarele:

Nr crt.	Măsura preventivă
1	Cod etic/deontologic/de conduită
2	Declararea averilor
3	Declararea cadourilor
4	Conflicte de interese
5	Consilier de etică
6	Incompatibilități
7	Transparență în procesul decizional
8	Acces la informații de interes public
9	Protecția avertizorului de integritate
10	Interdicții după încheierea angajării în cadrul instituțiilor publice (Pantouflage)
11	Funcții sensibile
12	Evaluarea riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale
13	Evaluarea incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale

Până în prezent, urmare responsabilității stabilite prin strategia națională anticorupției au fost auditate următoarele măsuri:

Nr crt.	Măsura preventivă	Anual auditării
1	Cod etic/deontologic/de conduită	2019
2	Consilier de etică	2019
3	Funcții sensibile	2019
4	Conflicte de interese	2021
5	Incompatibilități	2021
6	Interdicții după încheierea angajării în cadrul instituțiilor publice (Pantouflage)	2021
7	Declararea averilor	2023
8	Declararea cadourilor	2023
9	Evaluarea riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale	2023
10	Evaluarea incidentelor de integritate din cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale	2023

În anul 2025, compartimentele de audit public intern din entitățile publice vor planifica și realiza misiune de audit intern cu tema „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025”. Această misiunea va fi cea de a patra misiune cu privire la evaluarea sistemului de prevenire a corupției și va avea ca obiective evaluarea următoarelor măsuri:

Nr crt.	Măsura preventivă
1	Protecția avertizorului de integritate
2	Transparență în procesul decizional
3	Acces la informații de interes public

Misiunea de audit intern va urmări să furnizeze conducerii entităților publice asigurări cu privire la respectarea bazei legale pentru implementarea măsurilor preventive privind protecția avertizorului de integritate, transparența procesului decizional din sistemul public și accesul la informațiile de interes public.

Pentru problemele identificate în implementarea măsurilor preventive auditate se vor formula recomandări în vederea corectării deficiențelor existente și creșterea calității în ceea ce privește prevenirea și combaterea corupției din sistemul public.

Misiunea de audit public intern privind „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025”, se va derula cu respectarea următoarelor prevederi:

- ♦ Metodologia generală de derulare a misiunilor de audit reglementate de pct. 3.4. din *Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern*, aprobate prin HG nr. 1086/2013;
- ♦ Normele metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern, aprobate la nivelul entității publice;
- ♦ Metodologia de desfășurare a misiunii prevăzută în *Îndrumarul pentru derularea misiunilor de audit intern privind „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției”* elaborat în anul 2018;
- ♦ Prezentele *Precizări privind derularea misiunii „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025”*.

Termenul limită pentru elaborarea și avizarea raportului de audit public intern de către conducerea entității publice și de transmitere a acestuia la Ministerul Justiției este data de 15 septembrie 2025. Compartimentele de audit public intern din cadrul entităților publice vor lua măsurile necesare pentru respectarea și încadrarea în termenul limită stabilit mai sus.

Cerințe privind derularea misiunii de audit intern

În conformitate cu prevederile punctului 1.4.3.3. din *Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern*, aprobate prin HG nr. 1086/2013, misiunile de audit public intern solicitate de către UCAAPI se cuprind cu prioritate în planurile anuale de audit intern, elaborate de către compartimentele de audit intern din entitățile publice și acestea se realizează în bune condiții.

În acest sens, compartimentele de audit public intern din entitățile publice vor cuprinde cu prioritate în planurile de audit public intern elaborate misiunea de audit intern cu tema „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025”.

Misiunea de audit public intern privind „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025” se va realiza prin respectarea următoarelor cerințe:

- ♦ Analiza de risc și evaluarea inițială a controlului intern nu este necesară în derularea acestei misiuni, deoarece obiectivele sunt deja stabilite, potrivit prezentelor precizări;
- ♦ Perioada cuprinsă în auditare va fi de cel puțin 3 ani în urmă, de la data efectuării misiunii de audit intern;
- ♦ Pentru problemele identificate pe parcursul derulării misiunii de audit intern se întocmesc Fișe de identificare și analiză a problemei (FIAP-uri);
- ♦ Eventualele iregularități constatate pe parcursul derulării misiunii de audit intern sunt aduse la cunoștința conducerii entității publice și structurii de control intern abilitate, cu respectarea pct. 3.8.4. din *Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern*, aprobate prin HG nr. 1086/2013;
- ♦ Pentru fiecare obiectiv al misiunii, **echipele de audit vor întocmi Liste de verificare** pentru evaluarea stadiului de implementare a măsurii preventive, particularizate la specificul entității și la măsura preventivă auditată. Listele de verificare elaborate vor sta la baza efectuării testelor minimale pe care auditorii interni le-au planificat conform programului misiunii de audit public intern și pentru a putea exprima o opinie asupra activităților auditate, conform obiectivelor misiunii;
- Testările se realizează în conformitate cu programul misiunii de audit public intern, pentru fiecare dintre obiectivele misiunii. Acestea vor fi însoțite, după caz, de foi de lucru, fișe de interviu sau de alte instrumente sau tehnici de audit intern. Scopul efectuării testelor este acela de a putea stabili pentru fiecare măsură preventivă gradul de implementare, prin raportare la conformitatea cu sediul materiei.
- ♦ Luând în considerare termenul stabilit de legislație pentru conducătorul entității publice de a aviza raportul de audit public intern, respectiv de 45 zile lucrătoare de la primirea raportului, compartimentele de audit public intern se vor asigura de întocmirea și transmiterea rapoartelor în timp util, astfel încât până la data de 15 septembrie 2025 acestea să fie avizate și transmise la Ministerul Justiției.
- ♦ În cazul în care există recomandări neînsușite de către conducătorul entității publice auditorii interni se vor asigura de existența motivației formulate de către acesta;
- ♦ Rapoartele de audit public intern finale vor cuprinde un capitol distinct în cuprinsul căruia se vor menționa rezultatele concilierii.

Compartimentele de audit intern de la nivelul organului ierarhic superior au obligația de a solicita compartimentelor de audit intern din cadrul entităților aflate în subordine, în coordonare sau aflate sub autoritate planificarea și efectuarea misiunii de audit public intern privind *”Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025”*.

În cazul entităților publice aflate în subordonarea, în coordonarea sau sub autoritatea entității și care au organizat funcția de audit public intern prin organul ierarhic superior, misiunea de audit public intern se va realiza de compartimentul de audit intern de la nivelul organului ierarhic superior. În această situație, șeful compartimentului de audit public intern va fundamenta modul de selecție a entităților publice aflate în subordonare, în coordonare sau sub autoritate la care se va realiza misiunea, în funcție de resursele

disponibile, astfel încât rapoartele de audit să fie elaborate și avizate până la data de 15 septembrie 2025.

Compartimentele de audit public intern organizate la nivelul organului ierarhic superior care derulează misiuni de audit intern privind evaluarea sistemului de prevenire a corupției la entitățile publice aflate în subordine, în coordonarea sau sub autoritate, pentru care asigură funcția de audit intern, pot întocmi, după caz, un singur raport de audit public intern centralizat pentru toate entitățile publice la care a efectuat misiunea de audit. Rapoartele de audit public intern întocmite se avizează de conducătorul entității publice care a aprobat planul anual de audit public intern.

Decizia cu privire la modalitatea de finalizare și raportare a misiunii de audit public intern este a compartimentului de audit intern și ține de modalitatea de planificare și efectuare a misiunii de audit.

În cazul în care există limitări cu privire la efectuarea misiunii de audit intern acestea se vor menționa expres în referatul de modificare la planul de audit intern și în adresa de înaintare a raportului de audit public intern.

În cazul structurilor asociative, misiunea de audit intern se va derula la fiecare entitate publică parteneră membră a acordului de cooperare.

Sediul materiei privind măsurile preventive auditate

Misiunea de audit intern „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2025” trebuie să furnizeze conducerii entităților publice asigurări cu privire la gradul de implementare a măsurilor preventive referitoare la evaluarea riscurilor privind protecția avertizorului de integritate, riscurile privind transparență în procesul decizional și riscurile privind accesul la informații de interes public.

Protecția avertizorului de integritate. Testările în cadrul obiectivului de audit sunt realizate în conformitate cu programul misiunii de audit public intern, pe baza listelor de verificare elaborate de fiecare compartiment de audit public intern din entitățile publice.

Testările minimale au în vedere prevederile *Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public*, indiferent de denumirea utilizată la nivel instituțional, respectiv „avertizor în interes public” sau „avertizor de integritate”, ambele formulări fiind acceptabile.

Nr. crt.	Măsura preventivă	Sediul materiei
1.	Protecția avertizorului de integritate	Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

Luând în considerare obiectivul misiunii, respectiv protecția avertizorului de integritate, facem mențiunea că în decursul anului 2019, Ministerul Justiției a inițiat demersuri în vederea alăturării la Rețeaua Europeană de Integritate și Autorități privind Avertizorii (NEIWA).

Ca avantaje rezultate din calitatea de membru a Ministerului Justiției, precum și din participarea la activitățile și reuniunile rețelei, amintim realizarea schimbului de bune practici în domeniul integrității în general, și al avertizorilor de integritate, în special.

Rețeaua a reprezentat până în prezent o bună oportunitate de învățare reciprocă cu scopul de a asigura consolidarea protecției avertizorilor.

Testările se vor adapta de către auditorii interni în funcție de specificul entității publice, de cadrul legislativ, normativ și procedural aplicabil, care reglementează aspecte cu privire la protecția avertizorului de integritate.

Transparență în procesul decizional. Testările în cadrul obiectivului de audit sunt realizate în conformitate cu programul misiunii de audit public intern, pe baza listelor de verificare elaborate de fiecare compartiment de audit public intern din entitățile publice.

Testările minimale au ca punct de plecare, fără a se limita la acestea, prevederile următoarelor acte normative:

Nr. crt.	Măsura preventivă	Sediul materiei
1.	Transparență în procesul decizional	Legea nr. 52/2003 stabilește regulile procedurale minime aplicabile în vederea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale

Testările se vor adapta de către auditorii interni în funcție de cadrul legislativ, normativ și procedural specific activității entității, care reglementează aspecte cu privire la transparența în procesul decizional.

Accesul la informații de interes public. Testările în cadrul obiectivului de audit sunt realizate în conformitate cu programul misiunii de audit public intern, pe baza listelor de verificare elaborate de fiecare compartiment de audit public intern din entitățile publice.

Testările minimale au ca punct de plecare, fără a se limita la acestea, prevederile următoarelor acte normative:

Nr. crt.	Măsura preventivă	Sediul materiei
1.	Accesul la informații de interes public	Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public
		HG nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001
		Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate

Testările se vor adapta de către auditorii interni în funcție de cadrul legislativ, normativ și procedural specific activității entității, care reglementează aspecte cu privire la accesul la informații de interes public.

Listele de verificare elaborate trebuie să conțină aspectele minimale care trebuie testate pe perioada de derulare a misiunii de audit intern.

Pe timpul misiunii, în funcție de specificul entității pot fi testate, după caz, și alte aspecte considerate de auditorii interni ca fiind importante și care au legătură cu obiectivul misiunii.

Transmiterea Raportului de audit public intern

Raportul de audit public intern avizat de conducătorul entității publice se va transmite, de preferat în formă scanată, către Secretariatul Tehnic al SNA din cadrul Ministerului Justiției la adresa de email: sna@just.ro. Entitățile care nu au posibilitatea transmiterii raportului de audit public intern în formă scanată, au la dispoziție următoarele canale alternative de comunicare:

- Fax: 037 204 1061
- Adresă poștală: Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741 București, România

Pentru alte informații legate de comunicarea raportului, persoana de contact din cadrul Secretariatului Tehnic al SNA din cadrul Ministerului Justiției este dna Ștefania DUȚĂ, telefon: 0372 041 060, e-mail: stefaniaduta@just.ro .

Indiferent de forma de comunicare aleasă, rapoartele trebuie să fie transmise la Secretariatul Tehnic al SNA din cadrul Ministerului Justiției până cel târziu la data de 15 septembrie 2025.

Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern

- Diaconescu Mioara, Director
- Dragoș Niculae, șef serviciu
- Ion Croitoru, auditor superior
- Ligia Badea, auditor superior